

ВАРТОВА БАШТА

І ВІСТНИК Присутності Христа

СКАЛА ВІКІВ
Іншої підвалини ні-
хто неможе задіжити
Викул За Всіх

На землі верепохів народів у заколоті, як зареве море та філі [избурсі, півднівські маси]. І смертвіють люде від страху та дажджання того, що прийде на вселену [на всіх людей]: сили їх небесні [церковні] захитаються... Як побачите, що є щастя, — знайте, що Царство Боже близько.. Випростуйтесь і підіймайте голови ваші, радуйтесь, бо наблизилося викуплення ваше. — Євангелії: Маттея 24:30; Марка 13:29; Луки 21:25-31.

„СТОРОЖЕ! ЯКА ПОРА НОЧІ?“

„Надтоши поразок, ма ще ніч“ Іса 21.

WATCH TOWER AND HERALD OF CHRIST'S PRESENCE
(Czechoslovak Edition)

VOL. II March 1-15 1925 No. 3

Року Божого 6053 Марець 1, 1925

ЗМІСТ

Пасха Нового Створіння (Довінчення)	35
Тріумфальний віз Ісуса до Єрусалиму	39
Спаситель на хресті	41
Воскресіння Ісуса Христа	43
Пояснення св. Письма	45
Вечір молитви і слова до розважування	46
Соборний Намет або Скинн Завіту	47

„Стан же і пеначе на варти! стоячи мов би на башті, роздумуван, що скаже він мері, що відвонеть на мою жалобу.“ — Аввакум 2:1.

СЕЙ ЖУРНАЛ І ЙОГО СВЯТА ЦІЛЬ

СЕЙ журнал служить головно на се, аби подавати пояснення до св. Письма і поучення з него. Заложений (1884, р.) в англійській мові, аби ширити науку Ісуса Христа, він не тільки допомагає дітям Божим при студійованні св. Письма, але також подає, коли Товариство має свої конвенції, повідомлення про приході представителів Товариства так званіх „пільгрові“ і подає звіти з конвенцій.

Наші так звані „Вернійські Асекції“ подають і пояснюють в приступний спосіб „ВИКЛАДИ СВ. ПИСЬМА“ видані товариством і є дуже помічні всім тим, хто хоче отягнути почетний ступень т. зв. „Вербі Де Міністер“ (В. Д. М. — T. D. M.), що означає: Слуга Слова Божого.

Сей журнал боронить головно сеї єдиної і правдивої підстави надії Християн, яку загально всі відмінили, іменно ВИКУП (відкуплення) дорогоцінною кровю (смертю) „человіка Ісуса Христа, що дав себе на ВИКУП (як відповідну ціну) за всіх“ (1. лист Петра 1:19; 1. лист до Тимотея 2:6). Будуючи отже на тім певнім фундаменті: золото, срібло і дорогі каміння-жемчуги слова Божого (1. до Коринтів 3:11-25; 2. Петра 1:5-11), дальнєю цілею сего журналу є показати всім: яка є спільність тай-віках не була обявлені синам людським так, як тепер є вона обявлені.“ — до Ефесян 3:5-10.

Сей журнал є незалежний від всіх партій, сект або віроісповідань, яких собі катували люде; а старається кожде своє слово підпорядковувати у всім під волю Божу в Христі, як учить сего св. Письма. Для того може сміло говорити і розбирати може слово, яке голосив Ісус, — відповідно до сего, як нам Бог узійті своєї мудрості порозуміти Його слово. Наше становиско не є догматичне, але певне; бо що знаємо, се твердимо, маючи силну віру в Божі обітниці, які є певні. Ми є як ті слуги, потрі виконуємо Його службу; для того рішення наше, що має бути поміщене в сім журналах а що ні залежить від сего, як ми розуміємо Його волю, науку Його слова, аби скріпляти Його людей в ласці Божії і в знанні. Тому не тільки просимо наших читачів, але домагаємося від них, аби досліджували кожде написане тут слово при помочі небомильного слова Божого, і тому для лекшого провірена наводимо звичайно тоді, і стих з Пророків і Апостолів.

СВ. ПИСЬМО ВИРАЗНО І ЯСНО УЧИТЬ НАС:

ЩО ЦЕРКВА — се „храм живого Бога.“ се особливше „діло рук Його“ що будова її відбувалася через цілій Євангельський вік, — се є від часу, як Ісус Христос стався Відкупителем цілого світу і Угольним каменем свого храму. Через сей те храм, скоро буде він докінчений. Бог зіше благословення на „всіх людей“ і тоді вони будуть мати приступ до Него. — 1. до Коринтів 3:16. 17; до Ефесян 2:20. 22; 1. Мойсея 28:4; до Галат 3:20.

Що хто в тім часі увірить в ЖЕРТВУ ХРИСТА ЗА ГРІХІВ і посвятиться Йому, сего буде Він меначе обтісувати, депасовувати і вигладжувати, а скоро буде готовий і докінчений остатник з тих „живих камінів“ з „вибраних і дорогих“, тоді великий Майстер-Учитель згромадить їх разом при першому воскресенні. Тоді ся Церква буде наповнена Його славою і станеться місцем стрічи між Богом а людьми через ціліх тисяч літ. — Одніє 15:5-8.

Шо підстава надії так для Церкви, як і для світа є се, що Ісус Христос з ласки Божої дожив смерти за „всіх“ стався „випуклом за всіх“ і, що Він буле „правдивим світлом, що просвічав КОНДОГО ЧОЛОВІКА, що приходить на світ“ у „власти смі на се часі.“ — до Жидів 2:9; Іоан 1:9; до Тимотея 2:5. 6.

Шо надію Церкви є, що вона буде такою, яким є Її Господь, буде „бачити Його таким, яким Він є.“ буде „учасником Божої природи“ і буде мати участь в Його славі, як Його співнаслідник. — 1 Іоана 3:2; Іоан 17:24; до Рим. 8:17; 2 Петра 1:4

Шо в теперішнім часі Церкви, світі мають себе відисконалити, усовершити до служби в будущності: мають розвинути в собі всіху ласку: бути свідками Божими перед світом і приготувати себе на царів і священиків в будучих віках. — до Ефесян 4:12; Маттей 24:14; Одніє 1:6; 20:6.

Шо радія світа лежить в благословеннях, є котрих довідається і отримають всі люди через Царство Христа, що буде тривати тисяч літ. Всі, що скотять бути послушні законам і їх виконанням, отримають з рук свого Відкупителя і прославленої Церкви все те, що Адам утратив, а всі уперті в злім і непоправні будуть ЗНИЩЕНИ. — Діяння св. Апостолів 3:19-23; Ісаїя 35.

WARTOWA BASHTA

Published by WATCH TOWER BIBLE & TRACT SOCIETY,
18 Concord Street, Brooklyn, N. Y.
Yearly Subscription Price: United States, \$1.00; Canada and
Miscellaneous Foreign, \$1.50.
Entered as second-class matter February 14, 1924, at the postoffice
at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

(Сей журнал виходить в кількох мовах)

РЕДАКЦІЙНИЙ КОМІТЕТ: Сей журнал виходить під надзором комітету, в склад котрого входять: J. F. Rutherford, W. E. Van Amburgh, J. Nemethy, C. E. Stewart, R. H. Barber. Комітет уміщений в англійськім журналі читає і удобряє найменше трьох його членів.

Передплату в Сполучених Державах Америки можна посыпати Моні ордерами або через Експрес компанію або банківськими дрефами. З Канади і прочих країв треба посыпати передплату Міжнародним поштовим переказом.

ПЕРЕДПЛАТА за Вартову Башту на рік виносить: в Сполучених Державах \$1.00, для Канади \$1.50; для Галичини і Волині 4 золоті пол.; для Чехо-Словакії 30 корон; для Буковини 100 левів; для Франції 17 франків; для Бразилії 10 мільрейсів; для Аргентини 3 пеза. Грошеві моні ордери адресувати тільки так: The Watch Tower 18 Concord St., Brooklyn, N. Y.

УВАГА ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТИНИ! В нас є таний звичай, що не висиласмо спеціального повідомлення, що отримано належність ані не повідомляємо, що передплата скінчилася, тільки зазначуємо се побіч адреси.

Для бідних, що не можуть заплатити за наш журнал, а хотіть його читати, висилаемо даром, якщо є се попросять.

Сей журнал виходить раз у місяць. Поодиноке число стоїть 10 центів, гуртом 5 центів.

ПАМЯТКА ВЕЧЕРІ ГОСПОДНЬОЇ

Подасмо до відома всім Братям, що свято Памятки Вечері Господньої припадає сего року в середу 8. Квітня-Апріля во 6. годині вечором. Надімося, що ся хвilia буде величним покрілленням для людей Божих. Просимо при тім, щоб всі Збори або члени повідомили нас як найскорше о числі учасників Вечері.

НОВІ КНИЖОЧКИ:

Вже вийшла і є в розпродажі дуже цікава книжочка: ЦАРСТВО, ЯКОГО ВСІ БАЖАЮТЬ. Ціна дуже низонька, бо 10 цт. За дешеві гроші можна зробити красний дарунок своєму приятелеві або родині або своєму країноки. Така книжечка може отворити очі на правду Слова Божого. Брати можуть слати самі впросі або написати до нас. Також і друга гарна і дуже пожиточна книжечка о ПЕКЛІ є вже готова. Ціна також 10 цт. Ми сподімося, що Брати скористають з нагоди і უжують всіх старань, щоб ся книжечка розійшлась по всіх закутинах нашого старого краю. Такої книжечки ми ще не мали. Се перший перекід з англійської мови. На других мовах ще нема! Також повідомляємо, що вже готова і книжка: МІЛІОНИ З ЛЮДЕЙ ТЕПЕР ЖИЮЧИХ НІКОЛИ НЕ ПОМРУТЬ! Ціна всого 25 цт.

ДО ВІДОМА КАНАДИЙСКИМ БРАТЯМ

Проситься Братів з Канади удаватися від тепер у всіх справах ворест на адрес канадського відділу:

Watch Tower Bible & Tract Society, 40 Irwin Avenue,
Toronto, Ontario

ДО ВІДОМА ВСІМ!

Проситься Братів з Сполучених Держав і з прочих країв, щоб всі листи до нас адресували тільки так:

WARTOWA BASHTA
18 Concord St., Brooklyn, N. Y.

ВІСТНИК ПРИСУТНОСТИ ХРИСТА І ВАРТОВА БАШТА

Рік II.

Марень-March 1, 1925

№. 3

Пасха Нового Створіння — Вечера Господня.

(Докінчення)

СВЯТКОВАННЯ ПАМЯТКИ СМЕРТИ ГОСПОДНЬОЇ ЩЕ Й ТЕПЕР ВЛАСТИВЕ.

Первісно обходили свято Памятки смерти нашого доброго Відкупителя (приключаючи до сего ще ширше значенне, яке під впливом святого духа надає ап. Павло, іменно, нашу участь або спів-участь з Ним в його жертві) в точно означений день, — 14-ого дня першого місяця, по юліанському численню.* Той самий день, йдучи за тою самою методовою численням, є і тепер ще властивий на святкованні сеї хвилі і промовляє до серця всім тим, хто бажає держатися старого звичаю і йти його дорогами. Се щорічне свято Памятки смерти Господньої, як се було установлено нашим Господом Ісусом, і обхожене первісною Церквою, зістало відновлене послідними часами через тих, котрі прийшли до пізнання правди слова Божого.

Нічо дивного, що чим більше тратили Християни правдиве значення символічної Вечері Господньої, тим самим стали також занедбувати її і не придержувались вже звичаю, який був властивий при святкованні сеї річниці. Чому до сего дійшло, зрозуміємо лучше, если спізнаємо історію сего:

Коли Апостоли і їх безпосередні наслідники усунули — з кінцем другого і з початком третього століття — в Церкві Христовій став приходити до впливу римо-католицизм. Одною з його фальшивих наук було, що хотій смерть Ісуса Христа запевнила прощення минувших гріхів, то однак по їх науці не могла усунути особистих провин по тім, як чоловік прийшов до єдності із Христом, се є, по хрещенню, але що для таких гріхів була конечно потрібна нова жертва. На основі сеї фальшової науки повстала наука є літургії (служба Божа), котру стали уважати як свіжу жертву Ісуса Христа за

*Рік у Жидів починається весною з першою повною нового місяця, окоче весняного зрівнення (перемоги) дня з ночю. Четирнайчатий (14) день місяця можна легко вичислити, тільки не треба його мішати з юліанським святом опрісноків, котре починається 15-ого дня і триває цілий тиждень. Сей тиждень опрісноків, свято радощів у Жидів, представляє ціле будче життя правдивого Християнина — а головне цілий його рік зах до слідуючої Памятки Послідної Вечері. У Жидів жертвування агнця було причиною радості, котре було початком семиднівного свята, котре мало своє особливше значення. Наша Памятка відноситься до убиття Агнця, і тому належить до 14. Нісана (першого місяця в році). При тім мусимо памятати, що по нашему численню годин дня, вечір 14. Нісана буде відповідати вечерові нашого 13. дня.

особливі гріхи одиниці, за котру правили або, як казали, жертвували літургію. Свіжа жертва Ісуса Христа виглядала на еко розумною річю а то по тій причині, що по їх науці кождий священик мав право і силу перемінити хліб і вино в дійсну кров і в дійсне тіло Христа; а опися зомлячи хліб, вірили, що священик ломав або заново жертвував Ісуса Христа за гріхи одиниці, за котру правив „службу.“ Ми знаємо, що з Божої точки погляду сеся наука і сеся практика є поганюю в очах Божих — „гидотою спустіння.“ — Матей 24:15; Даниїл 11:31; 12:11.

Ся фальшива наука учинила спустінення в Церкві і принесла з собою множство других блудів, і спричинила відпадення або апостазію від правдивої науки Ісуса Христа і Апостолів — повстала так звана римо-католицька церква — одна з найбільших антихристів. Столітте упливало за століття і ся наука розширилася щераз більше і в кінці запанувала в цілім т. зв. християнстві, аж коли в 16. століттю повстала велика реформація і викликала певну опозицію. Тоді сей реформаторський рух збудив людські уми до думання і почато відребувати правила, які були закриті в часі темних віків і придушені фальшивими науками і фальшивими обрядами Анти-Христа. В міру сего як реформатори отримали більше світла щодо слова Божого, в міру того стали вони розуміти лучше жертву Христа і тоді побачили, що католицька наука і практиковані літургії було тою дійсною „гидотою спустіння“, — і тому відкинули її; одні зовсім, а другі затримали дещо з неї. Англіканська церква, поправляючи свою книжку до молитви 1552. р., викинула слово: літургія, служба.

Звичай відправляти служби, літургії вістав запроваджений на місце щорічного святковання Памятки Вечері Господньої. Їх відправляли досить часто в тій цілі, щоб „очистити людей з їх гріхів.“ Коли реформатори побачили, що се є фальш і блуд, тоді старалися повернути заново до первісної простоти, як було установлено на самім початку, і відкинули католицьку службу, літургію яко невідповідне святковання Памятки Вечері Господньої. Однак, не видячи тісної звязи між типом пасхи (між убиттям прообразового агнця) а анти-типом смерті нашого Господа (а убиттям дійсного Агнця), не бачили, що Вечера Господня є пам'яткою антитипу (дійсності), і тому не уважали за відповідне святкувати сю Памятку щорік. Но тій причині одні протестанти святкують сю памятку раз в місяць, а другі

що чотири місяці — кожде віроісповіданнє керується своїм розумом. Так звані „ученики“ святкують сю Памятку що тиждня, позаяк не розуміють св. Письма, подібно як не розуміють хрещення, як сего учить святе Письмо. Свое святкованнє Памятки Господньої Вечері раз в тиждень спирають вони на словах, записаних в Діяннях Апост. (2:42,46; 20:7), де сказано, що первісна Церква збиралася разом в перший день тиждня на „ломаннє хліба.“

Звичай „ломання хліба“ в перший день тиждня не був заведений на памятку смерти Господа Ісуса, а навпаки, се була памятка любови, памятка воскресення Ісуса і кілька разового ломання Ним хліба з ними, коли в часі свого побуту до Вознесення являвся ім в перший день тиждня. Памятка сего кілька разового ломання хліба, коли то ім отворилися очі і Його пізнали, правдоподібно було причиною, що спільні збиралася вони разом в кождий перший день тиждня на спільну гостину, на „ломаннє хліба.“

Треба завважати, що коли в св. Письмі згадується про ломання хліба, тоді ніколи не споминається про чашу. Навпаки же, при кождій згадці о Вечері Господній чаша всегда занимає таке саме визначне місце, як і хліб.

ХТО МОЖЕ СВЯТКУВАТИ СЮ ПАМЯТКУ?

Наперед відновідаємо, що ніхто не повинен брати в тім спів-участи, якщо не вірить в дорогоцінну кров Христа як в жертву за гріхи. Ніхто не повинен брати спів-участи в тім, хиба що вірою має на „одвірках і по-розі свого змського дому“ кров кроїлення, котра говорить нам: мир, спокій, а не кличе о пінсту, як се чинила кров Авли. (до Жидів 12:24) Ніхто не повинен святкувати символічного свята, хиба що в своєму серці чує правдиве свято і приняв Христа як свого Життедателя. Дальше, ніхто не повинен брати участі в сій Памятці, хиба що почував себе членом одного тіла, частию одного хліба, і уважає, що його самого житте, його кров є принесена на жертву враз з Господом Ісусом у тій самій чаші. Тут маємо потягнену вуразну лінію, котра відділяє віруючих від невіруючих, і також тих, котрі себе посвятили на жертву, від тих, що не посвятилися на жертву. Однаке таку лінію має потягнути собі кождий член з осібни, — так довго як довго є його визнання добре і відповідно потверджася се його саме поведінне, його житте. Ні оден член не може бути суддю другого, ані навіть Церква не може судити кого, хиба що доказано кому. В тім случаю старші або представителі Церкви повинні поставити перед зібраних цевні питання: — 1.) чи вірять вони в кров Христову, що згладжує гріхи; 2.) чи присутні посвятилися Господу і в Його службу аж до смерті. Тоді повинні запросити всіх, хто так вірить і так посвятилися, щоб взяли спільно участь в святкованнє Памятки смерти Господа Ісуса і своєї власної. Сі слова повиннося висловити так ясно, щоб ніхто не міг подумати, що має до діла з якою сектою. Всіх повиннося запросити до спів-участи сего свята без згляду на їх давні віру або

погляд на інші сирави, єсли тільки годиться на сі підставні правила: єсли є, що вілкупленнє є через дорогоцінну кров Ісуса Христа, і що цілковите посвичення себе аж до смерті дає йому оправданнє.

Добре буде, коли розбираємо тут слова ап. Павла: „Тим то хто би ів хліб сей або пив чашу Господню недостойно, буде винен тіла і крові Господньої. Нехай же розглядити чоловік себе і так нехай хліб істъ і чашу не. Бо хто істъ і не недостойно, суд собі істъ і не, не розсуджаючи тіла Господнього.“ — 1. до Коринтіан 11:27-29.

Як тут бачимо, ап. Павле остерігає перед легковажним святкованнем сеї Памятки, щоб не уважати її за звичайну гостину і не запрошувати на ю осіб, як би се була яка звичайна річ. Ся Памятка не є гостинею, де би можна наїстися або напитися. Се є торжественна Памятка, призначена тільки для членів „тіла“ Господнього. Хто не розуміє сего, хто не розуміє, що хліб представляє тіло Ісуса Христа і що чаша з вином представляє Його кров, сей, беручи в тім спів-участь, заслугує по правді на „суд“ на догану так в очах Бога, як і перед собою самим. Для того кождий з присутніх перш авіж прийме сі символічні прообрази, повинен наперед сам про себе рішити, чи він вірить, що зломане тіло і пролита кров нашого Господа Ісуса є ціною виконання за него, і друге, чи він посвятив себе і все, що має, цілковито Господеві, щоб таким чином міг бути зачислений як оден з членів сего „одного тіла“, чи ні?

Знаючи тепер, хто не повинен брати спів-участи у тім, і хто властиво має приступ до стола Господнього, бачимо, що кождий правдивий член Церкви має право брати спільно участь в тій Памятці Вечері Господньої, хиба би ціла Церква, йдучи за вказівками, поданими єван. Матеєм (18:15-17) отверто заборонила сего. Всі правдиві члени можуть брати участь; всі такі схотять на певно святкувати сю Памятку — такі на певно схотять послухати заходи свого любого Учителя: Ідьте з него всі; пийте з неї всі.“ Такі зрозуміють, що если не будуть істи тіла Сина чоловічого і пiti його крові, не будуть мати життя в собі. Тому, если воїв в своєму серці і в своєму умі справді присвейши собі заслуги жертви Господньої і його життя, будуть уважати для себе святкованнє Памятки Вечері Господньої не тільки ласкою але і щастствем, і будуть сим радуватись оден перед другим і перед Господом.

ХТО МОЖЕ ПРОВОДИТИ В ЧАСІ СЕЇ ПАМЯТКИ?

Фальшиві і богохульна наука є літургії або службі, і повстання в Церкві осібної класи, званої клером, щоб виконувала такі і тим подібні церемонії, так глибоко закорінилася в серцях людських, що навіть протестанти ще до нині уважають за конче потрібну річ, щоб був присутній „ординований священик“ і попросив в молитві о благословеннє і вів провід в церемоніях сего свята, бо інакше все було би не важне. Такий погляд є рінчучо хибний. О тім скоро переконаємося, єсли пригадаємо собі, що кождий, хо має ласку брати участь

в тій Памятці Вечері Господньої, є посвяченім членом „царського священства.“ Кождий з них має повне право, дане Господом, проповідати його слово відповідно до своїх здібностей і нагоди; кождий з них є вловні уповажнений справляти також всяку службу, яку тільки може, так для Него, як і для членів Його тіла, а в Його імені може се чинити для других братів. „Ви всі брати,“ — так говорить о них сам Господь, і на сі слова ми не повинні забувати, коли святкуємо спільно Памятку з Ним, і святкуємо память Його діла відкуплення і нашої спів-участі з Ним і з кождим присутнім як членом Його тіла.

Однака в кождій громаді Господніх людей, в кождій маленькій Церкві або в тілі Христа, повинен бути порядок, як св. Письмо говорить. Частю цього порядку є, щоб були „старші в кождій Церкві.“ Хетай кождий член Церкви, кождий член Нового Сетверіння, має достаточне уваження від Господа справляти що небудь має звязь з Памяткою Вечері Господньої, то однак Церква, вибираючи старших, показує тим, що мають бути представителі цілої Церкви в такій важній справі. Для того приготувати все і обслужити в часі сеї Памяткової Вечері є обовязком тих, котрих Церква вибрала своїми старшими.

Слова нашого Господа Ісуса: „де вас двоє або троє збереться в імя моє, там я посеред них,“ показують нам ясно, що де тільки можливо, там повиннося святкувати сю Памятку Вечеру в товаристві з спів-членами тіла Христа. Благословення, яке з тим є злучене, мало на цілі зближити одних членів до інших не тільки на час цих щорічних сходин, але також, коли тільки можна разом зійтись. Де навіть двох або трох можуть згromadитися в ім'я Господа, коли не є можливо або невигідно прийти до більшої громади братів, такі можуть святкувати сю Памятку як новна Церква. А навіть один член, коли обставини так складаються, що він не може згromadитися з іншими членами, думасмо, що він вірою може получитися з своїм Господом, уважаючи Господа Ісуса і себе як двох. Радимо се тому, щоб хто, будучи так відокремлений від інших, не уважав, що вже не вільно йому самому святкувати щорічного свята великої жертви за гріх і мати спів-участі з своїм Господом. В такім разі такий далеко віддалений член повинен постаратися о хліб (прісний, неквашений хліб — такий як „бискет або кракеси“) і о сок з винограду (сок з родзинок або вино*) і святкувати в дусі з Господом Ісусом і з іншими членами тіла, від котрих з конечності є віддалений.

*О скільки нам здається, Ісус Христос уживав ферментованого вина, коли, установлюючи Памятку своєї смерті. Однака не сказано, якого вина уживав, лише сказано: плід виноградин. Тому що питте алькаголю так дуже поширилося в наших часах, ми рідко уживати неферментованого виноградного соку або соку з родзинок, до котрого можна додати кілька крапель ферментованого вина, щоб задоволити совість тих, котрі думають, що треба конечно уживати ферментованого вина, позаяк Ісус такого уживав. Таким чином пікто з братів Господніх не поблазниться, хотій би як був слабий.

ПОРЯДОК В ЧАСІ ВЕЧЕРІ ГОСПОДНЬОЇ

Нозаяк Ісус Христос не лишив нам правила або порядку, який малося би заховувати в часі Вечері Господньої, то і ми з своєї сторони не накидуємо його нікому. Але думасмо, що буде се корисним, если подамо від себе певні ради і вказівки, як обходити се торжество. Не думасмо тим установляти яке правило або закон, а тільки щоб помочи тим, котрі привикли до певного порядку в богослужіннях або котрі про се ніколи не чули. Тому просимо приняти наші слова як добру пораду, котру, если покажеться потреба, можна в дечім змінити. І так:

1.) Се святочне зібраннє можна розпочати відспівненем одної або двох пісень, надаючихся до сеї хвилі, котрі нагадували би присутнім подію, як вона відбувалася в Єрусалимі.

2.) Відмовити молитву з просьбою о благословенінні для зібраних а особливо для тих, котрі будуть брати участь, памятаючи також і на спів-товаришів того самого тіла, нам знаних і незнаних по цілім світі, котрі також святкують сю щорічну Памятку Вечері Господньої.

3.) Старший, провідник, може перечитати уступ із св. Письма, як була установлена ся Памятка самим Ісусом Христом.

4.) Той сам або другий старший може в промові дати поясненінні о типі (прообразі) і о анти-типі (дійсності, о доконанім вже прообразі) або если хоче, може на голос перечитати се, що ми тут о сім пишемо.

5.) Провідник може пригадати, що наш Господь Ісус неблагословив хліб перш, аніж переломив Його, і може попросити відповідного брата, щоб попросив в молитві о благословенінні на сей хліб. Що буде такого, нехай сам відмовить молитву. В молитві повинен попросити о Боже благословенінні на сей хліб і на тих, що будуть його споживали, щоб очі їх розуму могли отворитися широко і могли зрозуміти глибину значіння, яке з тим вижеться, і також, щоб всі учасники могли отримати благословенінні бути в злуці з Господом Ісусом і, споживаючи сей символ Його тіла, могли відновити своє посвяченінні дати себе ломати з Ним.

6.) Опісля нехай переломить прісний хліб або пляшок і скаже слова Господа Ісуса: „Се є тіло мое, що за вас ломиться, ідьте його всі.“ Тоді нехай положить на тацу або на талір і один з братів або і сам провідник нехай подасть по черзі або піднесе до кождого, і кождий член нехай улемить собі частинку з него і з'єсть. Ісли зібраних є велике число, тоді можна постаратися о більше тац або тарелців і рівночасно двох або трох рознесе між сидячих братів.

7.) Під час подавання і ломання хліба повинна панувати урочиста тишина, хиба що провідник пояснив би значіння хліба, в який спосіб ми споживаємо Господа Ісуса. Але краще було би, если б ся справа була пояснена провідником або ким другим в загальній промові перед ломанням хліба, подаючи значіння сего свята.

8.) Опісля провідник або хто з братів повинен попросити Бога о благословенінні на чашу. Бо як читасмо,

наш Господь „взяв чашу і поблагословив її, і подав її своїм ученикам. В молитві дякуємо Богу і просимо є благословенне на учасників. Опісли в тихості по черзі подати чашу чи склянку з вином всім присутнім.

9.) В такий спосіб ціле торжество скінчилося. І як учинив Ісус Христос і апостоли так радимо і ми: заспівати на кінець пісню і, не відмовляючи особлившої молитви, розійтись домів. Радимо, щоб при сій нагоді захехати звичайних поздоровальень, привітань і пращань і т. п. Також щоб кождий о скільки се буде можна, старався уникати всого, що могло б заколотити духові враження і чуття не тільки сего вечера, але і слідуючого дня, роздумуючи о терпніннях нашого Господа Ісула в городі Гетсеманськім і о його потребі співчуття і помочи, і о тім, що кождий член Його тіла може також переходити подібні терпніння Гетсемані і потребує по-тіхі і помочи від своїх братів.

О нашім Спасителю написано: „Нікого з людей не було з Ним“ — нікого, хто міг би співчувати з Ним в його годині горя. З нами ве так. Ми маємо спів-товаришів тіла Христового, котрі подібно охрестилися у смерть, котрі так само обіцяли свято дати „зломати себе“ як чаєни одного хліба, котрі зістали приняті і намощені тим самим святым духом. А коли се маємо на пам'яти, тоді будемо щораз усердніше старалися помочи собі взаємно, знаючи, що щобудь учинимо для найменчого брата-члена тіла, тим самим Голові учинимо. І Він так на се дивиться. Можемо тоді добре пригадати собі примір Петра — як він як слуга Господа запалав в його обороні, а однак в часі пробиоказався слабим і сам потребував помочи і Його молитви. „Я молився за тебе, щоб не поменшала віра твоя.“ Маючи се на пам'яти, вийде се нам на користь, як без сумніву було се опісли великою користю для Петра. Се допоможе нам, що в кождій потребі будемо більше зверталися до Господа і просити Його є ласку.

Також добра річ пригадати собі Юду. Він улав за своє самолюбство, гордість і захланиність. Коли пригадаємо собі, як сими воротами самолюбства сатана входив щораз більше і більше до його серця, се буде нам научкою, як ми повинні на себе уважати, бо інакше владемо в подібну сіть противника і виречемося Господа, котрий нас купив, і в подібний спосіб готові ми зрадити Господа, його братів і його правду.

Через цілий слідуючий день ми повинні роздумувати над тим, які терпніння переносяв наш Спаситель. Таким чином не тільки повстане в нашім серці співчуття до Него, але також узброймось і буде нам легше зносити, якби часами прийшли і на нас як на його послідовників огненні проби. Таким чином будемо могли йти за Ним аж до скону, маючи всегда на пам'яти Його слова: Звершилося! Бо зрезуміємо, що се означало скінченне приношення Його як жертви за гріх задля нас, і що Його ударами ми є уздоровлені, і даліше розуміємо, що Він жив вже на віки і вставляється за нами і допомагає нам в кождій нашій потребі.

* * *

У первісній Церкві було звичасм празнувати сю велику Пам'ятку в її річницю, але опісля як запровадили відправу літургії або т. зв. „служби Божої“, від тоді щорічне обходжене Пам'ятки Вечері Господньої стратило своє давне значінне і з часом зовсім устало.

За перших кілька століть обходжено день смерти нашого Господа Ісуса Христа по юдівському календарю, як се повине пояснилисмо. Але з бігом часу Християни, хотічи віддалитись як найдальше від юдівських звичаїв, запровадили зміну в численні дні смерти Ісуса Христа, нашого пасхального Агнця. На Нікейськім соборі ухвалили, що від тепер мають святкувати Пасху впершу п'ятницю зараз по повні місяця по веснянім зрівнянням (перемозі) дні зночю. Се рішення не тільки привязало пам'ятку смерти Господа Ісуса до певного і сталого дня, іменно, п'ятниці, званої „великою п'ятницею“, але також запевнило, що від тепер рідко коли припадала на той сам час, що і юдівська пасха. Ріжниця в численні є ся, що Жиди вичікували, як і тепер се ще роблять, часу весняного зрівняння (перемоги) дня зночю і починали числити свої місяці першим новім місяця, що слідував по зрівнянню дні зночю, а свято пасхи обходили на саму повну місяця або 14. дня. Ся зміна спричинила, що часом між тими двома численнями заходить ріжниця в цілій місяць.

Не наша річ рішати, котра з тих двох методів є лучша, але ми йдемо радше за тим способом числення часу, котрого придержувався наш Господь Ісус і апостоли. При тім не думаємо, що ми поповнили би злочин, якби ми помилилися і святкували сю Пам'ятку в невдачний день, але, йдучи за приміром Ісуса, маємо в серці вдоволеніння, що стараємося о скільки можливо йти точно за тим, як сам Бог розпорядив. Дехто міг би сказати, що може було би ще лучше, якби приняти стала дату або день по новітньому календарю, на приклад: 15. або 1. цвітень (апріль), або ікий інший день, — тоді не треба би буломучитись з обчислюванням дати святковання. На се відповідаємо, що Бог, видію, має причину, що установив юдівський календар, і ми уважаємо за річ лучшу йти за сею Його установовою.

Ми бачимо, що в тім як раз слухаю сонце представляло духове царство Боже, а місяць представляв Закон Завіта і народ, що був під сим Законом Завіта. Се не сталося припадково, що наш Господь Ісус був розпятій як раз в часі повні місяця, але такий час призначив наперед сам Бог. Хотій перед тим Жиди нераз бажали піймати Ісуса, то однак не могли, бо що „не прийшла його година.“ (Іоан 7:30; 8:20) Розпяття Ісуса в часі повні місяця, і се, що місяць почав зараз по тім малти, показує нам, що Ізраїльтяни тоді стягнули на себе як на народ неласку у Бога, або що вони на час зістали відкинені від Него, образом чого був місяць, котрий став зчезати; подібно і вони як народ стали відкинуті, зчезати з лиця землі.

*

Подаємо ще витяги з енциклопедії Мек-Клінтона і Стронга, котрі обговорюють питання пасхи, як слідує:

Церкви Малоазійські (східні) святкували пам'ять смерті Господа Ісуса в день, котрий відновідав 14-ому Нісан, коли та, як загальне вірила вся первісна Церква, був рознятий Ісус Христос. Західні же церкви (Рим) були того погляду, що пам'ять смерті Господа Ісуса на хресті повинно святкуватися рік річно в невно візначеній день тиждня, коли вона сталася, іменно, в п'ятницю. . . Західні церкви уважали день смерті Христа як день смутку і продовжали піст аж до неділі, до воскресення. Східні же церкви Малої Азії уважали смерть Христа як відкуплення людського реду, і тому кінчили піст з годиною смерті Христа, се є, о 3. годині пополудні, і сей час потім празнували агапе, вечеру любови або Вечеру Господню. Так одна як і друга церква (східна і західна) задержали ім'я: пасха, під назвою чого розуміли святочні дні цього тиждня, а також і сам цілий тиждень.

До першої поважної диспути о сім предметі прийшло еколо 196. р. по Христі. Тоді римський єпископ, Віктор, розіслав письмо до всіх визначніших єпископів, просиачи їх, щоб відбули у своїй провінції синод і ухвалили завести у себе звичай західної церкви. (Се є, щоб всі церкви святкували смерть Ісуса Христа в п'ятницю а воскресення Його в неділю, а не 14. і 16. Нісана.) Деякі єпископи пристали на се предложені, але синод, котрий відбувся під проводом Полікрата, єпископа з Ефезу, рішучо спротивився сему і потвердив лист єпископа Полікрата, котрий беронив звичаю малоазійських церков. В своєму письмі Полікрат покликався на новагу і слова апостолів Филипа і Йоана до Полікарпа і до семи його кревних, котрі перед ним були єпископами у Ефезі. . .

До сего часу спір між церквами східними малоазійськими а західними (Римем) ограничувався тільки до двох точок, іменно: 1.) Чи мають святкувати день тиждня, чи день місяця, коли дійсно наступила смерть Христа? 2.) коли мають кінчити постити? В часі спору вийшло ще третє питання, коли в дійсності припадає 14. день Нісана? Богато „отців церкви“ було той думки, що по давньому численню жідівському аж до збурення Єрусалиму, 14. Нісан все припадав по веснянім зрівнанням (перемозі) дня з ночю, і що тільки в наслідок пізнішого числення у Жідів 14. Нісан припадав деколи перед зрівнанням дня з ночю. Тому домагалися, щоб 14. Нісан, котрий по переканням обох церков вказував час пасхи, припадав все по веснянім зрівнанням дня ізночю.

А позаяк жідівський рік є роком місяцевим [се значить, днів в місяці є тільки, скільки місяць потребує, щоб обійти раз довкола землі], і на 14-ого Нісана

все припадала повна місяця, тому Християни, принявши новіший астрономічний погляд, коли 14-ий Нісан припав перед зрівнанням дня зночю, святкували смерть Ісуса Христа о оден місяць пізніше, аніж Жиди свою пасху. А що Християни не могли дальше сполягати на жідівський календар, тому мусіли зробити свої власні обчислення часу свята пасхи. Сі обчислення часто ріжалися між собою, почасти тому, як се повище сказано, а почасти тому, позаяк одні уважали 18-ий день марця як день зрівнання (перемоги) дня зночю, а другі 21. день марця. Собор в Арлес, що відбувся 314. р., стався ввести однообразність, але його ухвали не мали, як видно, великого успіху. Тому сю справу порушено ще раз на соборі Нікейськім, котрий порішив, що церкви мали від тепер святкувати пасху по зрівнанню дня ізночю в п'ятницю по 14-им Нісана. Також ухвалено, щоб александрийська церква, котра славилася науками астрономії, що року повідомляла римську церкву, котрого дня мається святкувати пасху, а церква римська мала повідомити всі церкви в світі. Однаке і сі ухвали Нікейського собору не вигладили всіх ріжниць. Аж завдяки обчисленням Дионісія Евгзігу впроваджено постепенно однообразність щодо звісаю обходження свята пасхи у старинній церкві. Деякі краї, як Велика Британія, не покинули свого давнього звичаю аж по довгім опорі. За часів Кароля Вел. введено однообразність і зачали святкувати п'ятницю як день смерті Господа Ісуса [замість святкувати в часі повні місяця по жідівському численню], і від сего часу вже не находимо нігде, щоб святкували де пасху 14-ого Нісана в часі повні місяця по весняній перемозі дня зночю.

Папа Григорій XIII, котрий поправляв календар, затримав в цілості численнє Дионісія, тільки докладніше визначив повну місяця і поправив календар по астрономічним обчисленням. Однаке поміж тих докладних обчислень пасхи у Християн католиків припадає нераз на той сам день, що у Жідів, супроти ухвалам собору Нікейського.

Там само читаємо ще таке є пасці:

„Пасха — буде се спеціальне свято у Жідів, котре своїм особливим відношенням до обрізання було у них неначе другим сакраментом. (2. Мой. 12:44) Можемо бачити се з того, що сталося в Гільгаль, коли Ісус Навін, відновлюючи Божий Завіт, відсвяткував пасху зараз потім, як народ обрізався. Відношене сих двох церемоній стало явне тоді, коли сповнилися їх анти-типи, іменно, коли Вечера Господня заняла місце першої пасхи і стала величним святом для вибраного люду Господнього.“

ТРИЮМФАЛЬНИЙ ВІЗД ІСУСА ХРИСТА ДО ЄРУСАЛИМУ.

„Елагословен грядущий цар в імя Господне.“ — Лука 19:38.

Тепер надійшов час для Ісуса, щоб показати всім своє право, що Він є Богом намащений цар Ізраїля. Над способом, якого Він ужив, хочемо нині дещо застанови-

тись. За минувших дванадцять місяців Ісус міг був статися вождом народа, коли би тільки сего був хотів. Головно по тім як Він в чудесний спосіб вакорив 15

тисяч людей в Газії, народ був би охоче узяв Його за такого, котрого Бог ім зіслав, щоб увільнити Ізраїля з під ярма римського. Ісус хотів, щоб царство небес з своїми благословенствами було установлене, але Він зізнав, що на його установлення ще не прийшов час, ані також не бажає того, щоб люди учили його царем.

Ісус задержався в домі Заксея в Єрихоні. Націд, що прийшов чисельно до Єрусалиму на свято пасхи, довідався є тім і вийшов громадно йому на стрічу. Правдоподібно Ісус йшов поважно і новозі, бо дорога вела під гору. Як надійшов день, коли Ісус мав представити себе Єрусалимові за царя, тоді ставоказувати свою царську силу і владу. Минувши Вифанію, Ісус прийшов до гори Оливової. Тоді висилає двох учеників до поблизького села і каже привезти собі оселю і осля, котрих знайдуть привязаних, котрі веначе будуть чекати на Него. Ісус хто запитає, на що відвізають, нехай скажуть, що Учитель потребує їх.

Цілій Єрусалим зізнав, що Ісус був в Вифанії, і він сподівалися, що сего ранку Він прийде до міста. Богаті людей були більше чим приязно настроєні зглядом Него. На багатьох робили велике враження ріжні чуда, а головно найбільше і поспідне чудо, се є, воскресіння Лазаря з гробу. В тім часі Єрусалим був нереновнений людьми. Так в місті як і поза мурами міста були хмари людей, що прийшли на свято пасхи, котре в тім часі було дуже торжественним і всенародним святом. Скорі зібралися велика громада людей і вийшла на зустріч Ісусові, щоб враз з Ним повернутися до міста. Ученики припровадили осля і посадили Ісуса на него і стали віддавати йому честь як цареві. Похід розпочався. Одні стелили під ноги Ісусові свою одіж, другі кидали пальмові галузки, і за короткий час з грудей збільшуючоїся щораз більше громади людей стала лунати похвальна пісня.

Від давна було звичаєм співати в часі пасхи деяни ісаїми. Співали 116. ісаїму і слідуючі. Маючи їх на пам'ять, для людей була се легка річ отримати слова 118. ісаїми з тим, котрій, як многі вірили, що він є сином Давида. Несвідомо народ виповнив пророцтво. Вони стали відзначати Ісуса як обіцянного сина Давидового, котрій мав ім принести спасення. Веселі оклики людей і велика радість апостолів, котрі бачили, що їх Учителеві віддають на кінець таку честь, і можливо що думали, що наближився вже той час, коли і вони будуть піднесені до честі, все те викликаво у фарисеїв великий гнів. Пророк Захарія предказав, що сі веселі оклики мали сповнитися; і отсє була одинока можлива спосібність до того. — Лука 19:40; Захарія 9:9.

ІСУС ПРИНИМАЄ ПОЧЕСТЬ

Положення фарисеїв було безнадійне; бо вони хотіли поставити свою волю проти волі Божої. В дійсності вони не думали так, але в св. Письмі стояло написано ясно і вони бачили певні факти, тому повинні були їх розуміти; для того позістало „свідомими познайомками.“ Ісус віхав даліше, а ученики і народ ще голосніше величали його як приобіцяного Спасителя. Ісус віхав до міста як Богом назначений Цар, а не як представитель

якої політичної влади. Тому, війшовши до міста, Він сейчас удався до дому свого Отця. Таким чином Він виповнив пророцтва св. Письма а радісні оклики людей на його честь приймав покірно як слуга Божий.

Крім Ісуса ніхто не розумів значення його візду до міста. Веселі оклики людей на його честь не приносigli йому великої радості, бо Він зізнав, що вони не розуміють хвалі, а тільки виповнюють сказане наперед слово Богом. Він зізнав наявно, що зближається до своєї смерті; що надійшов час, коли його жертва мала скінчитися. Але Він здався на провидінні Боже і роздумував над свою бдівальністю. Знаючи, які будуть наслідки, Він спокійно виконував кожну точку на своїй дорозі, яка була назначена в пророцтвах. Та сі радісні оклики людей викликували в нім співчуття до них. Во хотій вони не розуміли, то однак своїми окликами вони висказували бажання свого серця як і цілого світа за Спасителем.

Ся подія вказує нам, що пророцтво виповнилося. Сей візду слуги Божого як Спасителя і Царя предсказали давно пророки. (Ісаїя 118:26; Захарія 9:9) Однакає се певна річ, що сей візду не виповнив всіго, що пророкували сі оба пророцтва. Во хотій Ісус представив себе і народ привітав його як свого Спасителя, то однак не приняв його за такого, але кілька днів пізніше увесь народ обернувся проти Него і жадав його крові. Вони тим виповнили друге пророцтво, котре казало, що Він буде ногорожений і відкинений, і свою смерть учинить жертву за гріх. — Ісаїя 53:10.

ПРОРОЦТВО СПОВНИЛОСЯ В СВОІМ ЧАСІ

Коли Ісус був так близько кінця своєї земської служби, Він мусів слідити з великою увагою і з заінтересованням сповнення пророцтв, котрі о Нім писали. При тім не буде видко, щоб хто змушував; але слово Боже зближалося дальше своєм порядком і в своєму часі до свого кінця. Ісус зізнав, що сего дні Він мусить мати осля для себе. Видко Він зізнав, де воно є, і зізнав, що його Отець сновнить свою частку сего пророцтва. Ісус послушний ділав свою роботу, а Бог надглядав на всім; і Божий порядок був захований.

Люди Господні мають з сего красну науку. Се певна річ, що вони не мають уважати за свій обов'язок прислухувати, щоб пророцтво виповнилося. Але, якщо працюють враз з Господем, де тільки можуть, то переконують ся, що пророцтво як раз виповнилося. І хотій навіть, як се часто буває, люди Господні є маліже певні, що виконують послідовні речі, записані в проротвах, та ділак і толі вони не стараються сповнити пророцтва; і такого погляду певні бути все люди Господні. — речі, відносячіся до приходу Царя і його візду в місто Єрусалиму на око сповнилися, коли Ісус віхав з міста, але як тепер бачимо, вони вказують на ще більше імені, коли Ісус дійсно прийде у своє царство.

Ісус є знова присутній і представляє себе як Спаситель. Але начальники „християнських“ церков відмінно відмінно як фарисеї їх робили. Ні толі ні та, що називають себе „Господніми“ людьми, не відмінно

вніти Господа Ісуса. Герді фарисеї відкинули теслю із Назарету, як називали Ісуса. Вони не могли зрозуміти, що Він був Мессією, о котрім писали пророки. Герді начальники, голови християнства не хотять приняти до відома, що Господь Ісус повернув вдруге. Вони виробили собі систему, котрий рішучо непрекладає ім зрозуміти ясно волю Божу, як се було за часів фарисеїв, як сказав Ісус: „Як ви можете вірити, славу (почесть) оден від одного приймаючи?“ (Йоан 5:44) Але хотій в обох разах в подібності, то є також і контраст. Коли Ісус був вінчаний над містом, тоді злі люде і власті терміни взяли над Ним верх. Зло на еко триумфувало. Але тепер коли Ісус входить „до міста“, Він не тільки приходить, щоб виконати зараз суд, але щоб исконати раз на все зліх людей і всяке зло. Зло вже віколи більше не буде триумфувати. Воно буде ще старатися здогодити всяку вість о царстві Божім, але Бог не дозволить вже ніколи, щоб його слуги були підчинені властям злого.

ДАЛЬШЕ СПОВНЕННЯ В ЧАСІ ДРУГОГО ПРИХОДУ

Позаяк Ісус, віддаючи до Єрусалиму, сидів на ослі, відавалося всім зовсім природною річю, що ціле пророчество Захарії сповнилося при сій нагоді. Але зміст цього пророчства показує нам, що се місце св. Письма відноситься до приходу нашого Господа як Царя в силі, котрий потім стане благословити своїх людей. В західних краях Європи люди говорять о ослі звичайно з насмішками і з легковажанням, але не так є на сході. Тему св. Письмо говорить зовсім поважно. Терпеливий осел є символом пониження і покори. Се не були би кінни і зовсім не уйміло би се на чести, якби би хто сказав, що наш Господь Ісус, повертаючи до свого і у славі, приходить тепер, ідучи поволи неначе на ослі.

Християни насміхаються з Жидів за їх поведіння зі своїм Мессієм. Жиди очікували, що їх Мессія буде великий і в почестях, щоб міг бути гідним воїдом Божого народу. Але він прийшов покірний і в пониженню, тому його віркнули. Християни кажуть, що вони вичікують другого приходу Господа, і що його прихід буде славний і великій величині і честності, ізлучи на хмарах. Але він, хотій є духовною славою істотою, показується у смірній вістці, яку проголошують його люди. Великі і славні особи наших часів виявили свою облуду і відкинули його. Сі мудрі і „розумні“ не спізнали знаків його присутності. А покірні і вірні його слуги є погорожувані

в очах мудрих і виглядають неначе осел для того, що іде на військовій коні.

Є богато таких, котрі раді би повстрімати Господніх людей, щоб сі не радувалися своїм Господом і не несли потішальчих слів для стогнучого людства, та щеб не проголошали обіцянного Відкунителя. Та надійшов час, коли всі мають узнати Ісуса Господом. І ваколи бі сі, що знають правду, оказалися невірними і пішли за радою тих, котрим є нелюба си вістка і заперестали проголошати людям прихід Царя, то Бог ужис камінів і вени закричать голосно, що Цар слави вже прийшов. Але вірні слуги не схочуть ніколи стратити свої ласки, яку ім дає іх союз з Господом. Си вістка буде змагатися в що раз більшу силу аж сповнить свою роботу.

В сій події вірні послідувателі Ісуса бачать два обrazy, з котрих черпають для себе дві науки, де знаходить покріпллення для себе. В першім вони бачать самих себе, котрі потібно як перші ученики радуються славою, котру отримує їх Господь. Вони також віддають честь Йому, простягуючи кіркою свою одіж у його стін на знак, що вони посвятили себе Йому цілковито; вони також мають в руках побідні нальми. Вони знають, що Господь Ісус перебирає тепер в великій славі всю силу, і що надійшов час, коли світ отримає щастя.

Другий образ є менше ясний. В тім образі ученики бачать себе на тім самім місці, що Господь. Но преді Він їх наділив честю, тому що отримали від Него ласку бути його представителями на землі і тому, що на них лежить обов'язок бути його свідками посеред зорганізованих релігій. Вони несуть вість о царстві Божім між народом, котрий величається, що служить Богу, але серцем і духом є далекий від Него і ненавидить не тільки Його право і Його велю, але і Його слуг.

Перенімаючи власті царську, Ісус показав, що мас власті розпоряджується так тим, що буде конечно потрібне для виконання його наміру, як також і над підмім створіннем. Він не просив дозволу, щоб хто не зволив Йому взяти осля; а ідучи на ініциатиції до йаді если Він показав, що може зовсім спокійно контролювати звірину, хотій довкруги виприкудав народ разіні сканки і голосно співав. Се також може нам бути науково. Се загадує нам, що наш Господь, котрого присутність ми проголошамо, має ту саму силу і власті і ужис їх до дальнішого розширення справ Божого царства так, як се Йому сподобається.

СПАСИТЕЛЬ НА ХРЕСТИ.

ІСУС ПІДЧИНЯЄТЬСЯ БОГУ — НАРОД ТАКОЖ НАСМІХАЄТЬСЯ З ІСУСА — ПОСДНАННЯ МУСІЛО БУТИ УЧИНЕНЕ — РАЙ ВСЕ ЩЕ В БУДУЧНОСТИ.

„Він, що ского Сина не пощадив, а за всіх нас видав Його, хиба ж з Ним і всього нам не подарує?“ — Послання ап. Павла до Римлян 8:22.

Засуджуючи Ісуса на розіяття, Пилат обмив руки перед народом, щоб показати їм, що він не хоче відповісти за невинну кров Ісуса. Але сам учинком він не

зміз з себе свої вини заї своєї гарячі. Соромна смерть Ісуса буде на зірки сповідати є двох іменах: є Юді, котрий представляє найвищих священників; і є Пилаті,

котрий заступав світську владу. Для того що Бог хотів, щоб Ісус умер, тому сим людям було дозволено, щоб виконали, що ім подобалося.

Було кілька причин, чому Бог дозволив на се; 1.) Ісус прийшов з неба, щоб умерти як ціна викупу за рід людський, 2.) позаяк Бог вилучив Ізраїльтян із всіх прочих народів і заключив з ними Завіт-Угоду, а незахованнє законів цього Завіту означало — проглатте (5. Мойсея 11:28,29); тому задля сего, що вони упали, потреба було, щоб мали спеціального відкупителя, і сей відкупитель мусів статися пробліяттям (до Галат 3:13); і 3.) позаяк наміром Божим було, щоб відкупитель неретерпів смерть. — Ісаї 53:12.

Для того Ісус мусів умерати в такий спосіб, щоб зазнав на собі ран і ударів, і стався іначе пробліяттям.

Тоді Пилат передав Ісуса в руки жовнірів і народа. Принесли готовий хрест і положили на Него. Але тягар був за великий на поранені плечі. Якийсь час Ісус, хоча чи у всім сповнили волю Божу, намагався нести хрест. Деякі жінки з міста, побачивши се, з жалю стали голосно плакати; а Ісус, учувиши се, звернувся в їх сторону і сказав: Не плачте над мене, але радіє над собою і над дітьми вашими, бо зближається велике горе на вас всіх. (Лука 22:28-31) Ше трохи і Ісус не міг вже дальше нести свого хреста і упав під ним. Саме на той час надійшов Симеон з Киринії, що йшов з села до міста. Можливо що оказував милосердя над Ісусом і своє співчуття над Ним, коли бачив, як немилосерно поводилися з Ним, тому взяли його і казали нести хрест йому. Евангелісти не кажуть нам, чи Симеон ніс хрест добровільно, чи ні. Але все таки се був тягар повний чести. Нам відається, що він радо поміг Ісусу нести його хрест, і правдоподібно він був отцем Руфа, о котрім говорить Павло до Римлян 16:13. — Гляди Марка 15:21.

Прийшовши на місце страчення, жовніри взялися до свого діла. З Ісуса зняли одіж і роздягнули до нага; положили руки на хрест і прибили гвоздями.

Ісус був іначе ягня, призначене на заріз. Не ставив найменчого опору. Опісля піднесли хрест до гори і спустили до викопаної ями. Під тягарем тіла рані на руках і ногах ще більше розширилися. Страшний був се вид, а ще страшніші муки. Розуміється, жовніри були на се рівнодушні. Їх се не боліло.

Тепер Син чоловічий був піднесений в гору. (Іоан 8:28) Але не було нікого, хто закликав би: „Ось, Агнець Божий.“ Ученики по першім перестраху ще не прийшли до себе, тому були далеко від Него. Страх, який їх обгорнув, не давав ім нагадати собі молитву Ісуса, в котрій Він просив Отця, щоб заховав їх в часі, коли їх Пастир не буде міг сего чинити. (Іоан 17:11) Тільки жінки, що прийшли з Галілеї, вони не боялися так як ученики, і стояли недалеко.

НАРОД ТАКОЖ НАСМІХАЄТЬСЯ З ІСУСА

Вороги Ісуса тепер урадувались. Їх довго очікани бажання сповнилися. Той, котрого вони так дуже інавиділи, буде незабаром зпрятаний ім з дороги. Тепер

прийшли до Него і стали насміхатися. „Ти спасав інших, спаси тепер себе, єсли можеш“ — казали. А Пилат казав положити над головою Ісуса напис: „Се є Ісус, цар Жидівський.“ Симоказав він свою погорду так до Ісуса, як і до його противників; але тим сповнив він Божий намір. Також жовніри насміхалися з Ісуса і, називаючи його ішarem, подали йому пiti. — Лука 23:36

Простий народ також брав участь в тих насмішках. Вони хтили своїми головами і говорили: „Коли Ти Син Божий, війди з хреста! Других спасав, а себе не можеш спастi? Єсли Бог є твоим Отцем, то чому не зійде і не поможе Тобi?“ ..Він уповав на Бога; нехай тепер визволить Його, коли хоче Його; казав бо: Я є Син Божий.“ — Матей 27:43.

Тіло Ісуса витягнулося так, що всі кости на Нім мож було почислити, коли висів на хресті. (Ісал. 22:17) Для більшого сорому розіяли Ісуса між двома розбійниками, котрі також насміхалися з Него. Се сталося, щоб справдилось Писання: „До лиходіїв (злодіїв) дав себе почислити.“ (Ісаї 53:12) Ісус витерпів найбільше понижение, якого тільки було можна зазнати. — до Філіппіян 2:7,8.

Цілий той час Ісус заховав нову свідомість. Він навіть наумисне не хотів винити одуряючого напитку, щоб терпіти свідомо аж до останку. Ні одно слово нарікань не вийшло з його уст за цілий час його мук. Чашу, яку його Отець наготовив йому, Він хотів винити аж до dna.

Оден з розбійників зауважив, що сей чоловік не є звичайний. Він не був такий, як другі. Не бачив в нім ні те гніву, ні нетерпливості, ані бажання улекшти свій біль, а навпаки учув, що Він молиться за тими, що його мучать. Сей розбійник пізнав, що він був у блуді, коли насміхався з него, і став докоряти другому розбійникови і, звертаючись до Ісуса, промовив: „Сподітай мене, Господи, як прийдеш у царство Твое.“ А Ісус йому відповів: „Істинно, правду говорю тебе сьогодні: — будеш зі мною в раю.“ — Лука 23:42,43.

Саме тоді прийшов близше Йоан і матір Ісусова. І Ісус промовив до неї: „Жено, ось син твій,“ вказуючи на Йоана, а до Йоана сказав: „Ось, мати твоя.“ (Йоан 19:26,27) Від цього часу Йоан взяв матір Ісусову до себе і нею очікувався. Прийшло полузднє і з тим налагла на землю темна, несподівана темрява, которая загнала людям страху. Люди з страхом утікали до міста. І так запанувала кругом тиха мовчанка.

ПОСДНАННЕ МУСІЛО БУТИ УЧИНЕНЕ

Насмішки людей, котрі казали, що Бог не ділає нічого, щоб показати, що Він журиться тим, котрий називав себе його Сином, мусіли певно боліти Ісуса, котрий сам вичікував якогось знаку від свого Отця. Але Ісус заняв місце грішника; тому мусіло наступити розірвання союза, який його лучив з його Отцем. Довгих шість годин не було ніякого знаку, щоб вказував, що Отець дбає про Него. На кілька хвиль перед 3. годиною Ісус перевразив свою мовчанку і закликав: „Боже мій, Боже мій, чом мене покинув еси?“ (Матей 27:46) А опісля

сказав: „Жаждаю,” і зараз один з жовнірів взяв губку, наповнив єдотом і, настремивши на тростину, подав до уст Ісуса. Коли то сталося, виявилося, що всі прероцтва що відносилися до його терпіння, сповнилися, промовив: „Сновнилося.” І, покликнувшись голосом великим, Ісус сказав: „Отче, у Твої руці передаю духа мого!” (Лука 23:46) І склонив голову і умер. Він умер тоді, коли по закону убивано агнця на вечірну жертву; неначе держав себе при життю аж до єє хвилі.

Ісус умер, життя його закінчилось. Коли возьмемо на погляд його верогів, то вони були причиною мордерчої смерті; коли ж Його самого, то Він скінчив свою жертву, котру розпочав в Йордані, коли посвятився сповнити волю Отця, і сповнив її, знаючи, що його житте мало бути дане як викуп за багатьох і малося тим запечатати Новий Завіт з Ізраїлем. Хотів Ісус умер, тоді ціна викупу на освобождення людей від гріху і смерті не була зараз заплачена, і як дальший наслідок тоді зараз не зістав усунений осуд, котрий впав на світ за гріх, ані також не зістав усунений проклін, який впав на Ізраїля. Дорога, кетрою Бог спасе світ, провадить через викуп і через жертву поєднання. Смерть сама в собі не могла усунути ні вини ні сили гріху. Бог хотів, щоб жертва поєднання була учинена в небі і та Тим, котрий був жертвеним Агнцем. Тому таке поєднання не могло наступити, аж жертва мусіла бути принесена і принята в небі. Аж тоді викуп міг розпочати мати свій наслідок і могла розпочатися жертва поєднання за гріх. — до Жидів 9:24-26.

РАЙ ВСЕ ЩЕ В БУДУЧНОСТИ

Пояснення слів, сказаних Ісусом до розбійника на хресті, як се загально досі подавали, було невластиве. Того дня, коли Ісус умер, Він вступив до „аду,” як говорить св. Письмо, се значить, його занесли і поховали в гробі. (Іоан 19:40-42; Псал. 16:10; Діян. Ап. 2:31) Ісус умер і поістував в стані смерті аж до часу, як Бог Єгова оживив Його до божественної природи. Наука в посередніх місци між небом а „пеклом,” як сего научають по церквах, немає за собою ніякого підтвердження в св. Письмі. Ясна річ, що так Ісус як

і розбійник того дня оба умерли і пішли до „аду,” до „пекла,” се значить, до гробу.

Розбійник був Жидовином і він знати є надії воскресіння. Можливо, що він чув, як Ісус научив о воскресінні в „послідній день.“ О тім знала не лише сама Марта. (Іоан 11:24) Тому тепер він повірив, що Ісус прийде колись до свого царства, і виявив свою віру сими словами: „Спогадай мене, Господи, як прийдеш у Твоє царство.“ (Лука 23:43) На се Ісус неначе таке хотів сказати: Хотій нині все проти мене говорить, то однак: „Істинно глаголю тобі сьогодні: — будеш зі мною в раю.“

Розбійник на хресті не показував нам сего, що віби то за одну ширу молитву або за одно зіткнення перед самою смертю можна дістатися до неба, хотій би ціле своє житте жив не знати як грішно, як то учать по церквах! Зовсім ні! Тут показано, що ніхто не буде відкинений від ласки Божої, если бажає уложить своє житте відповідно волі Божої. Сей розбійник воскресне, ожне у своїм часі і під руководством Ісуса буде тішитися благословеннями тисячілітнього царства, і вийде до раю, се значить, він прийде до совершенного життя і буде жити на землі, котра прийде до стану первісного раю і буде жити в єдиності з волею Божою.

Нерозумна наука тенерішних т. зв. християн осягнула свій вершок в часі всесвітньої війни. Мудрі сиво волосі „отці духовні“ висказували отверто, що тисячі а тисячі жовнірів, котрі ішли до битви нераз напів п'яні і з проклонами і богохульствами на устах, що вони, упавши на побоєвищу, пішли впрост до неба. Вони блудно научали так жовнірів як і людей, що хто вмирє задля на позір добреї справи, вистарчає, щоб перед смертю тільки побожно зіткнув; і що таке зіткнення вже вистарчить, і він піде впрост до вічного блаженства перед самого Бога Єгою.

Дякуємо Богу, що спасення світа не опирається на таких хитких підставах. Воно опирається на любові і силі Божої, і на Його словах, що дав Сина свого на спасення світу. Ісус жив. Він також спасе світ. Він вже в знева присутній, щоб скінчити діло, яке розпочав, коли умер.

ВОСКРЕСЕННЯ ІСУСА ХРИСТА

ІСУС БУВ ДІЙСНО МЕРТВИЙ — ІСУС ВОСКРЕС В БОЖЕСТВЕННІЙ ПРИРОДІ — ІСУС ДОКАЗУЄ СВОє ВОСКРЕСЕННЯ.

Ісус умер в п'ятницю близько 3. години пополудні, а перед 6. поховано Його до гробу, бо зараз починалася субота і спеціальне свято, пасха. По закону Мойсея труни людей не могли висісти через сей день на хресті, бо оновили би так свято як і людей. (2. Мойсея 12:16) Старшина жідівська так сильно бажала смерті Ісуса, що не могли навіть погамувати себе, щоб се учинити по святах.

Коли Ісус умер, Йосиф з Араматеї, що був потасмним учеником Ісуса, прийшов до Пилата і попросив о тілі Ісуса. Також Нікодим прийшов до гробу і приніс бога-

то пахучих мастих. Сі беззліві ученики набрали тепер відваги і виступили сміло. Несправедливість і звірське обходження іх товаришів Сциедріону і спокій і новага Ісуса казали їм виявити отверто, що вони є Його учениками. Хотів піане призналися, але Бог дав їм сюласку, що могли віддати Йому посліду прислугу і похоронити. Ісуса похоронили в ново висіченім гробі, котрий приготовив для себе Йосиф. Скоренько мусіли се робити, бо надходив святий день, коли не вільно було ділати подібної роботи. При тім була Марія, мати Ісусова, жінка з Галілеї, що ходила за Ісусом, Йосиф

і Нікодим. Сталося так, як давно предсказало сь Письмо: „Визначили йому гріб (смерть) з засудями, та його погребане в богатого.“ — Ісаї 53:9.

На другий день старшина юдейська прийшла до Пилата і сказала, що сей чоловік, Ісус, обіцяв, що він третього дня воскресне. Вони боялися, щоб часами ученики не прийшли вночі і не взяли тіло свого Учителя, і спісля сказали, що слова іх Учителя сповідливі. Вони не боялися, щоб ученики могли учинити чоловіка живим, а боялися порожнього гробу. Тому просили Пилата запечатати гріб печаткою і поставити коло гробу сторожу, щоб щось надібного не сталося. Пилат пристав на се, і вони взяли сотню римських жовнірів і положили печать на великім камені, що закривав гріб.

ІСУС БУВ СПРАВДІ МЕРТВИЙ

Нема сумніву, що старшина юдейська тепер радувалася, що їх ненависний ворог, котрим погоржали, але і котрого боялися, вже не жив. Вже уступився ім з дороги; що неспокій між Ізраїльянами, котрій давався відчувати за минувших три і пів літа, і котрій загрожував їх позиції і значенню, вже скінчився. Усунути тепер учеників не робило для них ніякої трудності.

Син Божий умер і зістав погребаний. На факті смерті Ісуса опирається цілій Божий план; бо смерть чоловіка Ісуса була тою ціною викупу за спасення цілого людського роду. Із встидом мусимо признатись, що т. зв. християнство своїми догмами і науками перекрутило і у фальшивім світлі представляє відкуплення і Божий план.

Сели маємо розуміти св. Письмо, Біблію, тоді вехай воно само про себе говорить. Св. Письмо говорить, що Ісус відав свою душу (свое житте) на смерть. (Ісаї 53:12); і що відповідаючи ціною, потрібною на викуплення людей не були муки Ісуса аж до смерті, — а сама Його кров, Його житте, (Він сам), котре відав на смерть. (1. до Тимотея 2:6; до Ефесян 1:7) Св. Письмо всегда говорить о смерті особи Ісуса, а ніколи о смерті його тіла, як частини Іого самого, або частини віддільної від душі або духа.

Нищими словами св. Письмо доказує, що коли Ісус умер на хресті, тоді умерло не тільки саме його тіло, але Він цілій умер. Так само св. Письмо говорить о воскресенні особи, істоти, Ісуса, а ніколи о воскресенню його тіла. (до Римлян 6:4; 1. до Корин. 15:4) Якщо Ісус не умер в дійсності, тоді також не було дійсного воскресення з смерті.

Пішовши раз за сею зовсім блудною науковою, що тільки тіло Ісуса умерло, прийшли дальше до заключення, що воскресення Його наступило в сей спосіб, що його безсмертний дух злучився назад з його смертним тілом. Сей блуд був причиною дальнішого другого блуду, що Ісус був в часті Богом а в часті чоловіком.

ІСУС ВОСКРЕС В БОЖЕСТВЕННІЙ ПРИРОДІ

Наука теперішнього т. зв. християнства відмовляє Богові всемогучості, а воскресному Ісусові слави. Коли знаємо, як в дійсності було воскресене, тоді не ви-

демо так низько і не прийде нам на думку говорити, що Ісус в небі має матеріальнє людське тіло, одиноку матеріальну річ, яка там могла би находитися. Єсли б Він мав таке тіло, Він не міг би бути подобою Отця і яким образом особи Отця. — до Жидів 1:3.

Коли застановимося добре над сею справою, бачимо ясно, що воскресити тільки людське тіло Ісуса і учинити його безсмертним, не було би в тім мудрої цілі. Се означало би, що Син Божий, котрій мав би мати всену власть на небі і на землі, мусів би бути обмежений сим матеріальним тілом. А ті самі священики учатъ, що смерть освобождує чоловіка з його тіла і дає йому більшу свободу. Отже одно другому противорічить.

Відкинувшись из бік всі людські науки, а взявши за провідника св. Письмо, бачимо ясно Божий план, який Він уложив зглядом Христа і зглядом людей через Него. Ісус умер як чоловік, щоб міг положити себе як ціну викупу за людей, але воскрес з смерті як духовна істота, щоб міг статись відкупителем в силі. (1. Петра 3:18) З сего бачимо, що воскресене Ісуса не було під ніяким видом подібне до тих, котрих Він сам воскрешав із смерті.

Бог Єгова воскресив Ісуса зі смерті. Тим Він доказав, що може воскресити особу зі смерті, хотій упили би тисячі літ. Тіло се не особа. Бог знає кожду думку і характероюї особи, що мала в собі дихання життя. При воскресенню Він дасть кождій особі таке тіло, яке Він хоче — деяким дасть духовне тіло, а світови загалом дасть тіло з мяса і крові. Воскресене Ісуса показує також, що Він є Сином Бога в силі. (до Римлян 1:4) Тим фактом Бог Єгова запевнив всіх людей, що вони воскреснуть з смерті і мають прибічно вийти на суд. (Діян. Ап. 17:31) Тим також Бог показав, що Він має повну силу і на кінець зломить всяку владу своїх противників.

ІСУС ДОКАЗУЄ СВОє ВОСКРЕСЕННЯ

Третого дня рано, а в перший день тижня, Ісус встав з гробу. В який час се сталося, незнаємо. Доста, що коли вірні жінки прийшли в неділю раненько на гріб, він був отворений, а сторожі, що сторожили гробу, погані. На своє здивованіс жінки знайшли ангела, що сторожили гробу, котрі сказали до них: „Нема Його тут, Він встав.“ (Лука 24:6) І додали, щоб ішли чим скоріше до учеників і пригадали їм слова, які Ісус говорив ім, будучи їх в Галілеї, і що Він піде поперед них до Газії. (Марко 16:7) Всі окрім Марії Магдалини побігли скрененько, щоб сповістити учеників о дивній пригоді і оповісти ім слова ангела. А Марія лишилася і заликала. В тім явився їй Господь Ісус. Вона хотіла бути довше при Нім, але Ісус, сказавши кілька слів, опустив її і зник. Також обявився в дорозі і прочим невісткам, як вони бігли, щоб сповістити його учеників. — Матей 28:9.

Пізніше того самого дня Він показався двом ученикам, і також прочим. Вони переконалися, що його сло-

во сповнилося. Їх любий Учитель був живий. Вони не могли розуміти його поведіння зглядом них, але за відміною Томи, (котрого не було між ними), всі повірили, що їх Учитель не є вже більше під владою смерті. Бог Єгова увільнив Ісуса з смерті, як було написано: „Ти бо не оставив душі мої (мене) в підземній пропасти (в пісолях, в аді, в гробі, в „пеклі“) і не даси твому святому у бачити зотління.“ — Ісаєма 16:10.

П'ять разів явявся Ісус того дня (іменно: Марії Магдалини, жінкам, двом ученикам в дорозі до Еммаус, з котрими йшов кілька миль, Петрови і десятью увечір), але ніхто не зізнав, що Він є коло них, аж сам обявився. Коли явився ученикам вечером, Він становив нечайно посеред них, не входячи, бо двері були замкнені і замкнуті зі страху перед Жидами. З цього бачимо, що наш Господь Ісус не мав матеріального тіла як конечно потрібну частину своєї істоти, але що Він мав духовний організм, і мав також силу прибирати або творити собі тіла людські різних видів, які хотів. Неподібно як то Він ділав давно або другі ангели, коли Бог послав їх до людей. Се, що гріб був порожній, не означає ще, що Ісус взяв собі назад своє человіче тіло. Сіли би тіло лишилося будо в гробі, сталося би непоберимою перешкодою для віри учеників. Тому Бог спиртав його так, як Йому було вгодно.

Так звані телерідині християни учать, що порожній гріб є найбільшим доказом воскресіння тіла Ісусового,

і що в Його воскресінні не можна би було повірити, якщо би гріб не був порожній. Ми відповідаємо так: Порожній гріб був потрібний, щоб осiąгнути ціль, яку мав Бог, воскресаючи Ісуса, але не був потрібний, щоб воскресити Ісуса. Тіло человіче Ісуса, або Ісус як чоловік сновнив свою ціль, віддаючи на жертву своє совершенне життя як чоловіка як відновлену ціну за совершенне життя Адама.

Воскресіння Ісуса є в дійсності початком Нового Створіння. Він був перво-родним з мертвих. (до Колес. 1:18) Се Нове Створіння, котрого Бог Єгова воскресив з смерті, почалося в ріці Йордані. Він тепер є Господом, Паном життя; а передовсім Він є Головою Нового Створіння, котре воскресне також до божественної природи. Кождий послідуватель Ісуса, коли скінчить своє земське життя і умре подібно як його Учитель, воскресне до того самого степення слави.

Час життя для Церкви почався в день п'ятдесятниці. Він ще і тепер є. Коли житте Христа перестане приводити на світ єї Нове Створіння, котрі будуть мати участь в Його воскресінні, тоді Воно стане приносити свої благословення між людьми. Найперше живі люди навчаться доріг праведності, а опися будуть покликані мертві з гробів в своєму порядку, аж увесь відкуплений рід людський побачить і відчує силу Божу у воскресінні Христа.

ПОЯСНЕННЯ СВ. ПИСЬМА.

Чи десять заповідей Божих є вічним законом, чи вони зістали прибиті до хреста?

Десять заповідей Божих були дані Жидам і вони обов'язують їх ще й досі. Завіт - угоду, яку Бог заключив з ними, Він не відкликав і не уніважливив її. Їх завіт (угода) закону вкінці зазнеться з новим завітом (з новою угодою). Обіцянних благословенств, про котрі Бог говорив через пророків, вони не отримають через свій завіт закону. Бог сказав, що народ Ізраїльський отримає великі благословенства, — „та не з давньої умови твоя зі мною (та не з давнього завіту заключеного зі мною).“ — Езекіїл 16:61.

Старий завіт буде обов'язувати (покривати) Ізраїля, аж новий посередник припровадить їх до нової угоди, до нового завіту.

Сим новим посередником є Ісус Христос, Голова, і Церква, Його тіло. В міру сего, як Жиди старалися заховувати закон десятьох заповідей, о стільки отримували і отримують благословенства з рук божих.

Правдиві Християни, дійсні послідувателі Христа, не є під законом десятьох заповідей, котрі Бог дав виключно для самих тільки Жидів на Синай-горі; але вони все, як взагалі і всі Божі соторіння, були під духом десять заповідей в міру сего, як вони їх знали. Дух сего закону був виражений Господом Ісусом, коли Він сказав, що сей закон міститься коротко в двох заповідях: „Маєш люби-

ти Господа Бога твого всім серцем твоим, всім умом твоїм, всею душою і всіми силами“. Сей закон обов'язує кожного правдивого Християнина. Ангелів обов'язує сей закон. Всі соторіння Божі, котрі живуть в єдності з Ним, мають знати і любити Бога цілим своїм серцем, умом, душою і всю силою. Друга заповідь, як сказав Ісус, є, що маємо любити своїх близких, як себе самих. Всіх правдивих християн обов'язує ся заповідь, Ісус і Апостоли були під сею заповідю і кождий ангел є під нею. Волею Божою для всіх його соторіння є дух сего закону, даного Ізраїлеві, котрий все буде обов'язувати.

Але для церкви була дана третя заповідь, як сказав Ісус: „Заповідь нову даю вам, щоб ви любили оденого, як я любив вас“. Ся заповідь відноситься тільки до самої Церкви. Ся заповідь не обов'язує всіх людей на світі взагалі. Ісус дав сю заповідь тільки для своєї Церкви в часі віку евангельського. Ми не маємо в той спосіб любити ангелів або світ, а тільки оден одного. Як дуже маємо любити братів? Маємо їх любити так, що і житте своє за них маємо положити, як і Ісус положив своє життя за нас. Ми мусимо виробляти в собі що любов, якщо хочемо отримати від Бога найвиці і найбільші благословення. Хто не буде мати такого степення любові, сей буде належати до „великої громади“; але хто хоче належати до тіла Христового, цей, мусить любити оден одного, як Ісус полюбив їх. Апостол Іоан, говорячи о тім, як Ісус умер за нас, каже: „і ми повинні за братів душі (житте) кла-

ети". (1. Йоана 3:16). Всі, що будуть тими, більш, „чим побідителями”, будуть заховувати сю трету заповідь. Таким чином ми можемо тільки виконати наш завіт, нашу угоду через відданість себе на жертву".

Що-ж отже Христос прибив до хреста? Се був завіт закону. Се був завіт або угоди, котру Бог заключив з Ізраїльтянами, під котрою Жиди мали надію статись членами вибраної Церкви. Єсли б вони заховали були совершений Божий закон, сим показали би, що вони є совершеними істотами. Таким чином вони могли бути перенесені до „завіту через жертву”, не потребуючи бути відкупленими. Розуміється вони не могли заховати діл закону завіту — діл завіту, котрий вимагав, щоб всі діла були совершенні; а таке діллати може тільки совершенний чоловік. Бог знав се, але Ізраїльтяни не знали є тім. Божий завіт, або угоду, котру Бог заключив з ними, давала їм право жити вічно, якщо би вони могли виконати вповні всі услів'я своєї угоди. В такім разі вони не були би потребували бути відкуплювані.

Коли Ісус прийшов на землю і сповнив всі вимоги закону завіта, Він став наслідником всіх обітниць, які давала ся угода, або завіт закону. Таким чином сповнилися або закінчилися всі надії і сподівання які хто ще міг мати, що може осягнути їх під услівями цього закону завіта. Від тепер всі благословення, які обіцювали сей завіт закону, могли прийти лише через Христа, — і в інший спосіб не можуть прийти. Се був отже сей завіт, або угоди, що зісталася прибита до хреста. Деякі Жиди, як апостоли і прочі, зразуміли вкінці, що одинокою для них дорогою, щоб осягнути сі благословення, які обіцювали завіт, учеників на Синай-горі, є прийти до Христа і умерти з Ним — з Ним терпіти.

Ми, що були Паганами-Язичниками, стасмося членами духовного Ізраїля і користаємо з благословенством, якіх сподіався осягнути звичайний Ізраїль; але сі благо-

гословенства ми осiąгаємо через Христа під услівями Його угоди, угоди жертві: „Зберіть Мені праведних моїх, що при жертві учинили завіт (угоду) зі Мною”. Пс.50:5.

„А сини царства будуть повикидані у темряву надвірню: там буде плач і скрготання зубів”. „Рече тоді цар до слуг: звязавши йому ноги і руки, візьміть його і викиньте в темряву надвірню; там буде плач і скрготання зубів”. — Матей 8:12; 22:13.

Теперішні т. зв. „християни” кажуть, що сі місця означають пекло. Ми кажемо, що ні. Тут говориться є темряві надвірній, на дворі; а по їх науці в самім пеклі є огонь, отже там повинно бути ясно, аж за очі хватати. Тому темнота надвірна означає щось інше. Що-ж такого? А ось: В цих приповістях Ісус Христос не говорив зовсім є світі, але є своїй Церкві, є тих, що є вірні, сі будуть в світлі, сі порозуміють плян Божий. Але сі. Письмо говорить, що з „нечестивих” ніхто не порозуміє; тільки „мудрі” зрозуміють „Довірність (секрет) Господня для тих, що Його почитають, а заповіт Його на те, щоб звістити їм”. Такі будуть іти в світлі і таких сі. Письмо називає „синами світла”. В цих приповістях Ісус Христос говорить, що з кінцем віка будуть деякі, що не будуть вірні, як обіцяли, і тому будуть викинені із світла в надвірну темряву. Де-ж буде ся темрява? Де? — всюди. Ся темрява панує між паганами, а також і між т. зв. християнами.

Хто не буде вірний Христу і Його слову, сей буде викинений в надвірну темряву і буде мав звязані руки і ноги, се значить паде в такий стан, в якім знаходиться світ і не буде вмів запанувати над собою і над своїми пристрастями і вкінці зазнає сего горя, що має найти на лукаву генерацію. Тому за всяку ціну стіймо в світлі.

ВЕЧІР МОЛИТВИ І СЛОВА ДО РОЗВАЖУВАННЯ

Текст з Манни на 22. Квітня-Апріля 1925

„Я же вам говорю, що за всяке пусте (непотрібне) слово, яке говорите будуть люди, дадуть одвіт в день суду.” — Мат. 12:36

Если щодня будемо розбирати наші дороги, як се повинен чинити правдивий Християнин, і знайдемо, що ми в дечім своїми словами нанесли нечесть Богу, тоді ми повинні пригадати собі, що в імени нашого Заступника можемо приблизитись до престолу ласк і визнати перед нашим Отцем небесним свій блуд і оказати наш щирій жаль за се, що ми не віддали належної часті Його імені і Його справі, що ми не ходили в святості і слова наші не були такі, як повинні бути. При тім масмо у покорі серця просити Його, щоб не почислив нам сего за гріх, але щоб за Його ласкавим провидіннем сей наш гріх міг бути очищений через Христа, в котрого покірно віримо, що в Його дорогоцінній крові лежить всяка наша надія і ратунок. В такий спосіб ми повинні здавати рахунок з кожного пустого, непотрібного нашого слова. Коли вказуємо жаль, тоді за помочю заслуг Христа, котрі вірою присвоюємо собі, наш гріх зістає дарованій.

* * *

„Щитом і тарчою буде тобі правда Його. — Псалома 91:4.

Божого духа бачимо в слові Божім. Хто отримав духа сповідження і намашення, сей принайменче може до певної міри розуміти слово Боже або св. Письмо. Звідтам отримус такий розраду і радість. Ісус Христос виложив нам великі правди. Він сказав: „Слова, що я говорю вам, се дух і житте.” (Йоан 6:63) „Осеняти їх правдою Твоею; слово Твое є правда.” (Йоан 17:17) Хто має духа Господнього, і хто ходить в світлі Його слова, сей має спільність з Ним; „а спільність наша з Отцем і Сином Його Ісусом Христом.” — 1. Йоана 1:3.

Повне зрозуміння і оцінення сего дас правдивому Християнинові розраду в часі горя.

Коли сатана стане страшити тих, що не йдуть за Ним, коли темна ніч вже туй туй має налячи на них і богато з них стане падати, коли лихий час приде на всіх, тоді Господь відозветься ласкаво до своїх послів, що мають спільність з Ним і скаже: „Тебе не постигне ніяке нещастя. (Псал. 91:10) Чому? Бо такі перебувають в тіні Всемогучого. Такі мають Його слово правди і радуються в Нім і радо служать Йому. І радісно гомонять слова Божі: „щитом і тарчою буде тобі правда Його.” — Псалома 91:4.

Сі слова, походячі від самого Бога, приносять його послушним дітям розраду, радість і певність. Чим більше розумісмо доброту Бога до нас, з тим більшою охотовою станемо нести потіху тим, що є засумовани і плачуть, і тим більше будемо прославляти Царя царів, а тим самим будемо свідками Господа.

Тенст з Манні на 29. Квітня-Апріля 1925.

„Попличе мене, і возвуся, буду коло него в тіскоті; висвободжу його і прославлю.” — Псалома 91:15.

Се для нас велике щастя, що можемо все свої болі і противності предложить Господу. Він знає, як усунути гореч з на-

шого життя. Він через досвід показує нам, що всі річи земські се марнота, котрі не в силі задоволити бажань нашого серця, ані успокоїти зблідлого духа. Тоді візнаємо, що хотій які утяжливі були б наші досвідчення, вони в коротці преминуть. і еслими не будемо ім супротивитись, тоді виробиться в нас спокій і праведність; виробимо в собі сильний і чесний характер. Тоді научимося планувати над собою самими, будемо мудро застосовуватися над всім і будемо терпеливо зносити всі нещасти і зі силою вірою і довіряем будемо сплягати на любого Бога.

* * *

„Господь буде судити круг земний в справедливості і народи у вірності своїй.” — Псалома 96:13.

СОБОРНИЙ НАМЕТ АБО СКИНЯ ЗАВІТУ

¹⁹⁰Невозавітна жертва за гріх має на цілі увільнити всіх людей, весь людський рід з під панування гріха і смерті. Се є привернути їх до совершенного ествовання, котре є найважнішою частию совершеної щасливості і примирення із своїм Створителем.

¹⁹¹Се є є благословенне, котре має прийти для всіх родів землі через Насіннє Авраама. Се є ся радісна вість (евангелія), котра була проголошена Авраамови, як читаемо: „Писаннє знаючи наперед, що Бог вірою оправдує поган (дляких поган тепер, а других в часі панування Месії) благовістило Авраамови, що в тобі (в твоєму насіннію) благословляться (будуть оправдані) всі народи. .. Насінню твоєму, що є Христос (в першій мірі Голова а даліше тіло), а коли ви Христові (члени), то ви насіннє Авраамове і не обітуванню наслідники”, — се є одна з тих клас-громад, насіннє Авраамове, котре буде благословити всі роди землі. (1 Мой. 28:14; Галат 3:8,16,29) Але се „насіннє мусить бути наперед повне, заким прийдуть благословення, як се показано в прообразі, котрий недавно розбиралисмо. Се є жертва за гріх мусить скінчитись, заким будуть могли, виходячи з цього, благословення силивати на людей.

А ВО СМЕРТИ СУД

¹⁹²Отець слова св. Письма лукається широт з нашим предметом, одинак здається, що нікаких інших слів св. Письма не прикладають так хибно і так часто і жадних інших слів так хибно не розуміють як отсі: „І як призначено людям (Арею і його наслідникам, котрі були тільки прообразами Іеровосящника нового створіння) раз умерти (прообразко, як показано в убитю змірия), а потім (як наслідок сих жертв) суд (Божий, приймаючи або відкидаючи жертв), так і Христос оден раз принесений (ніколи вже не повториться), щоб принести гріхи многих („кождого чоловіка“), у друге без гріха (без гріховної плями і не аби в друге принести жертву за гріх) явиться ждучим Його на спасеніс,“ аби дати вічне життя всім тим, котрі схотять цого, на Божих усівіах віри і послуху. — Йнд. 9:27, 28.

¹⁹³За кождий раз, коли Іеровосящник входив до Святої Святих в День Примирення, він наражав свою життє на утрату, бо колиб його жертва була несовершенна, кін умер би, переходячи з свою жертви поза другу за-

вісу. Не був би допущений до Святая Святих іншого несовершенна жертва не була використана як жертва примирення за гріх людів. Отже який небуль брак симетично його смерть і осудлення всіх тих, за котрих гріхи він намірияв учинити неспднанне. Се був той суд, згадуваний в сім стиху, який відавався рік річно на прообразових первосвящеників. Від видання корисного суду, залежало життя первосвященика і кождорічна преобразова жертва примирення за гріхи людів.

¹⁹⁴Наш великий Іеровосящник, Христос Ісус, перейшов понід невозавітну або лійсну завісу, коли умер на Голгофті; і наколиб Його жертва була в який небуль спосіб несовершенна, Він ніколи не був би піднітій, не воскрес би з мертвих, „суд“ справедливості був би визнаний на Його. Але Його воскресеніс, на третій день, доказало, що Його діло було виконане совершенно і відтімало пробу Божого суду. — Гляди Діян. Ап. 17:31.

¹⁹⁵Дальший наглядний доказ, що наш Спаситель перейшов корисно через сей суд, оден раз за всіх і що Його жертва була принята, найдулучше потвердило щідане благословене в Пітидесятницю; а се було тільки початком іншо більшого благословення в будущості, яке спливє на кожде тіло (Іоан 2:28), буде занурюючо або заневиненiem, що остаточно Він (і ми в Йому) виступить і буде благословити людей, єс є світ, за котрого гріхи внові задеснітьчини.

¹⁹⁶Всік інше поясненіє сего стиху, котрого деякі прикладають до звичайної смерті людей загалом, рішучча перечати сему і відкидають напередні і слідуючі слова, котрі з собою стоять в тісній звязці.

¹⁹⁷Многі в ріжний спосіб виглядали приходу лучних часів, се є усунення в якийсь спосіб проклену гріха і смерті і для загалом, але вони не розуміли, чому се тає довго зволікається. Вони не зрозуміли, що жертва Дня Примирення є конечно потрібна і що вона мусить скінчитись, заким може прийти слава і благословеніс; вони не видять, що церков, вибрані, мале стадо, бере участь в жертві Христовій і в Його терпіннях, як також, що вони будуть мати участь в славі, котра потім прийде. Все твориво (створіння) вкумі стояло і мучиться аж досі ... дожидася (хотя несвідомо) відкриття синів Божих (церкви). — Рим. 8:19,22.

²⁰⁴Що більше, коли прообразовий Первосвященик представляв тіло як також Голову дійсного Первосвященника, Христа, з сего слідує, що кождий член церкви мусить перейти через сей суд. Се є хотий многі були покликані, то жаден не буде вибраний і остаточно призначений як член тіла Христового, не буде галузкою на правдивій виноградині, з вином, що станеть побідителем, се є буде вірним аж до смерті. (Одк. 3:21) Однак се не означає, що такі муситься сягнути совершеність своїх тіл, тільки совершеність серця, волі і наміру, се є вони мусить бути „чисті серцем.“ Скарб мусить складатись з чистого золота, випробуваного в огні, хотий його теперішня скриня є тільки з несовершеного глиняного начиння. — Мат. 5:8.

²⁰⁵Світ бачив, як Первосвященик, Голова і тіло, терпіли в часі сего віка, як жертви за гріх. Ісус явився Іудам в тілі, як жертва за гріх і як Павло міг сказати: „так само і кождий з Його послідувателів може сказати: Христос явився у смертному тілу нашому.“ (2 Кор. 4:11) Як цілий Христос явився в сей спосіб і терпів в тілі, так також разом будуть прославлені перед світом, „бо явиться слава (благословеніє і спасеніє) Господне і побачить всяке тіло.“ (Ісаї 40:5) Коли Христос з'явиться, тоді ми також явимось з Ним у славі. — До Кол. 3:4.

²⁰⁶Тільки сего великого Первосвященника світа спізнають тільки сі, котрі „важдають Його.“ Ісус мав явитись як чоловік, на небі або дебудь, тоді всі бачили б Його, чи важдають Його, чи ні. Але ми вже бачили, що св. Письмо учить, що Ісус, Голова, стався совершилним духовним естремом, і що Його мале стадо буде „подібне Йому“, се є духовими естремами Божої пріорії, котрих чоловік ніколи не бачив, ні бачити не може. (1 Тим. 6:16) Ми бачили, що спосіб, в який світ побачить прославлену церков буде пізнання за помочою розуму своєго, подібне як се можна сказати, що і сліній бачить. В тім самім значенню ми бачимо тепер нагороду, „вінець життя“, „ми не дивимось на видоме, а на невидоме (тілесними очима), бо що є видоме, є дочасне, що ж є невидоме є вічне.“ (2 Кор. 4:18) Се є той спосіб, в який ціла церков сего віку „дивилася на Ісуса“; в такий спосіб „ми бачимо Ісуса.“ (Жид. 2:9; 12:2) В сей спосіб, се є очима свого розуму ученики св. Письма, розпізнають другий прихід Господа в його властивім часі, пізнають за помочою світла Божественного Слова. А пізнійши також світ, кожде око, побачить Його в подібний спосіб, але вже при помочі світла „падаючого огню“ Його суду.—2 до Солунян 1:8.

²⁰⁷Се є одинокий спосіб, в який чоловік може бачити або пізнати річи на духовім степені. Ісус висказав ту саму мисль своїм ученикам, що сі, котрі розпізнали Його духа або ум і в сей спосіб пізнати, будуть в подібний спосіб пізнаті через Отця. „Коли б знали мене, і Отця моого знали б; і від інші знасте Його і виділи Його.“ (Іоана 8:19; 14:7) Тільки в такім значенню світ буде колись бачити Бога, бо „Бога ніхто не бачив ніколи, котрого ніхто з людей не бачив, ні бачити може;“ сди-

городній Син, ... той вияснив (обявив, показав Його)“. (1 Тим. 6:16; Іоана 1:18) Ісус показав або учинив, що Його ученики побачили Отця, виявивши Його характер, се є показав словами і ділами, що Бог є любов.

²⁰⁸В сей самий спосіб показав Лютер і прочі, що папський систем є Антихристом і багато через се побачило, що дійсно папський систем є Антихристом, або як се предсказав був Павло, що сей безбожний систем, чоловік гріху, був тоді об'явлений, хотий многі іще і тепер сего не бачать, що він таким є.

ПИТАННЯ ДО НАМЕТУ

118) Чи умерші народи так само скористають з великого сего благословення як і живі? Жид. 2:9; 1 Тим. 2:5,6; Рим. 14:9; Осн. 13:14; Езек. 16:44-68; §§ 195, 196.

119) Яка „радісна вість“ — Євангелія — „була проповідана Авраамові“? Галат 3:8,16,29; § 197.

120) Який є час початку благословення для світу? і чому воно не могло прийти скоріше? З Мой. 9:15, 23, 24; Рим. 8:19,21; § 197.

„А ПО СМЕРТИ СУД“

121) О яких „суді“ згадується тут? Жид. 9:27,28; § 198.

122) Як сі слова християнє зачайно розуміють? і чи їх певні потверджують св. Письмо? 2 Петра 2:9; Одкр. 11:15,18; 20:11-13; Пс. 96:10-13.

123) На що наражався Первосвященик в старім завіті за кождий раз, коли входив до Святая Святих в День Примирення? З Мой. 16:13,14; § 199.

124) Чи вічне існування нашого Господа в часі Його життя на землі буде встановлене на небезпеку? Гаяди Діян. Ап. 17:31; Жид. 5:7,8; § 200.

125) Який маємо наглядний доказ, що житте і жертва нашого Господа були совершилні і приняті Отцем? Іоана 20:1-17; Діян. Ап. 2:1-4; §§ 200, 201.

126) Як Бог скаже, що Він прийняв жертву тіла Христа? Война 2:28; § 201.

127) Чого важдає „стогнуче творив“? Рим. 9:19-22; § 203.

128) Чи святі патріархи і старозавітні праведники також важдають сеї поясни? Жид. 11:39,40.

129) Чи кождий член тіла Христа мусить перейти через той сам суд, що і їх Голова? і як вони можуть бути приняті если, якні не провадять такого совершилного життя, як Він? Одкр. 3:21; Кол. 2:9,10; Ісаї 61:10; § 204.

130) Чи Христос був обявлений Жидам при його первім приході як жертва за їх гріхи? і чи церков була так само обявлена світові? а если так, чи Жиди, або чи світ узнає вартість сих жертв за гріхи? 2 Кор. 4:11; сан 53:1-3; Іоана 15:18; 1:5; Жид. 13:13; § 205.

131) Яка є ріжниця в обявленні Ісуса і Його церкви для світу в часі Євангельского віку а в часі Тисячаліття? Кол. 3:4; 1 Кор. 15:42-45; Мал. 4:2,3; § 205.

132) Чи прославлений Христос скаже тим, „що Його важдають“ так, що будуть видіти його природними очима? Если ні, то як ім покажеться і як прочі розпізнають Його присутність? 1 Тим. 6:16; 2 Кор. 4:18; Жид. 2:9; 12:2; 2 Сол. 1:8; Ісаї 40:5; Зуки 17:26-30. §§ 206, 207.

133) Чи слова, що Христос покажеться тільки тим, що „Його важдають“, кажуть дегадуватись, що будуть такі, котрі не будуть „Його важдати“ і котрі не розпізнають і не будуть узнавати Його як великого Мессію тепер присутнього, що прийшов благословити світ? Одкр. 1:7; Пс. 22:27,28; Пс. 67:2-7; Ісаї 52:10,15; 2 Сол. 1:7,8; §§ 207-210.

(Далі буде).